

**Обґрунтування**  
**до проєкту розпорядження НКРЕКП «Про внесення змін до розпорядження**  
**Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики**  
**та комунальних послуг, від 23 травня 2023 року № 138-р»**  
*(«Про усунення порушень ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ»)*

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2023 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 23 листопада 2022 року № 1550, на підставі посвідчення на проведення планової перевірки від 29 березня 2023 року № 197, НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» (код ЄДРПОУ 41999833) (далі – ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ», Товариство, Ліцензіат) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1469 (далі – Ліцензійні умови з постачання електричної енергії споживачу), за період діяльності з 01 січня 2021 року по 31 грудня 2022 року, за результатами якої складено Акт від 02 травня 2023 року № 217, та прийнято, зокрема, розпорядження НКРЕКП від 23 травня 2023 року № 138-р «Про усунення порушень ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» (далі – Розпорядження № 138-р) (зі змінами).

Розпорядженням № 138-р (зі змінами) ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» зобов'язано усунути порушення нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії для чого:

1) у строк до **25 вересня 2023 року** забезпечити виконання умов договору про купівлю-продаж електричної енергії від 08 березня 2022 року № 460/03/22, укладеного з ДП «ГАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», щодо розрахунків у повному обсязі, про що повідомити НКРЕКП до 01 жовтня 2023 року з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів;

2) у строк до **25 грудня 2023 року** забезпечити виконання умов договору про надання послуг з передачі електричної енергії від 01 січня 2019 року № 0195-02024, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО», щодо розрахунків у повному обсязі, про що повідомити НКРЕКП до 10 січня 2024 року з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів;

3) забезпечити розрахунки у повному обсязі за придбану електричну енергію, яка вироблена приватними домогосподарствами у **2022 році**, відповідно до вимог пункту 2 постанови НКРЕКП від 30 січня 2023 року № 153 «Про визнання такою, що втратила чинність постанови НКРЕКП від 26 квітня 2022 року № 396», про що у строк до **01 січня 2024 року** повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Закарпатській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Враховуючи лист від 08 грудня 2023 року № 001-21/6123, розпорядженням НКРЕКП від 19 грудня 2023 року № 352-р перенесено строк виконання Розпорядження № 138-р (зі змінами) до **01 липня 2024 року**.



УВ  
НКРЕКП  
№1328-14.1.1/24 від 19.06.2024  
КЕП: Зеленюк Я. М. 18.06.2024 16:59  
3FAA9288358EC00304000000E5901E00C621B600  
Сертифікат дійсний з 05.04.2023 до 05.04.2025 11:57

ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» листом від 13 червня 2024 року № 001-21/1304 звернулось до НКРЕКП з проханням перенести з 1 липня **на 6 місяців** виконання пункту 3 Розпорядження № 138-р (зі змінами) у зв'язку із наступним (мовою документа):

*«Товариство не в змозі виконати в повному обсязі вимоги Розпорядження №138-р від 23.05.2024 у строк до 01 липня 2024 року у зв'язку з наявністю ряду проблемних питань, які досі не вирішилися та безпосередньо впливають на можливість здійснення розрахунків на ринку електричної енергії.*

*Щодо рівня розрахунків за договорами про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством за 2022 рік, повідомляємо, що Товариством було забезпечено оплату в розмірі \_\_\_\_\_ за розрахункові періоди січень 2022, лютий 2022, березень 2022, квітень 2022, травень 2022, та оплату в розмірі \_\_\_\_% за період червень 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період липень 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період серпень 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період вересень 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період жовтень 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період листопад 2022, в розмірі \_\_\_\_% за період грудень 2022.*

*Звертаємо увагу, що такий рівень розрахунків зумовлений відсутністю достатнього обсягу обігових коштів у Товариства через наявність великих заборгованостей учасників ринку електричної енергії перед Товариством.*

*Так, станом на 01.06.2024 фактична загальна заборгованість ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» перед Товариством за Договором про надання послуг із забезпечення доступності електричної для побутових споживачів **постачальником універсальних послуг за №2299/02/21 становить суму в розмірі \_\_\_\_\_ грн, за розрахункові періоди квітень 2023, травень 2023, червень 2023, липень 2023, серпень 2023, жовтень 2023, березень 2024, квітень 2024 та травень 2024 року.***

*При цьому, оперативна заборгованість ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» перед Товариством станом на 13.06.2024 становить \_\_\_\_\_ грн.*

*Варто зауважити, що у травні 2024 року ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» погашено заборгованість за жовтень 2023 року та березень 2024 року, при цьому, за розрахунковий період травень 2024 року відсутня оплата зі сторони ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», а також у такого наявна недоплата за квітень 2024 року в сумі \_\_\_\_\_ грн. Наразі рівень оплати ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» за квітень та травень 2024 року мав би становити \_\_\_\_% фактичної вартості послуги, та крім цього поточний період червень 2024 року мав би включати 3 платежі в загальному обсязі \_\_\_\_% прогнозованої вартості послуги.*

*Вагомий вплив на можливість Товариства здійснювати розрахунки з учасниками ринку електричної енергії має і значна заборгованість споживачів за поставлену електричну енергію, надходження від яких є також джерелом формування коштів для проведення розрахунків.*

***Станом на 01.06.2024 заборгованість споживачів перед Товариством строком більше одного місяця за договорами про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг складає загальну суму в розмірі \_\_\_\_\_ грн., з яких заборгованість населення \_\_\_\_\_ грн.***

*Товариство відновило роботу з припинення постачання електричної енергії споживачам у яких наявна заборгованість за спожиту електричну енергію, відповідно до процедури, передбаченої Правилами роздрібного ринку електричної енергії, а також продовжує претензійно-позовну роботу щодо таких споживачів, проте наведене не вирішує ситуацію одномоментно та не може гарантувати повне погашення дебіторської заборгованості Товариства, оскільки загальна кількість боржників Товариства більше одного місяця згідно договорів про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг становить \_\_\_\_\_ споживачів, що складає \_\_\_\_% від загальної кількості побутових споживачів Товариства.*

*У зв'язку з масованими комбінованими ракетними ударами з боку ворога по українській енергосистемі, здатність системи генерувати й передавати електричну енергію є зниженою.*

У цей час ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» не в повному обсязі погоджує заявлений для купівлі обсяг електричної енергії, що спричиняє недокупівлю електричної енергії, яка є необхідною для постачання побутовим споживачам постачальника універсальних послуг, у деякі дні погодження зі сторони ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» на рівні 0 Мвт.год/добу. Це також негативно впливає на фінансове становище Товариства. Отже, Товариство змушене закуповувати обсяги електричної енергії, які не були придбані у ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» на інших сегментах ринку електричної енергії, в тому числі і на балансуєчому ринку, що зумовлює додаткові витрати Товариства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 (із змінами та доповненнями) затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі – ПСО). Модель ПСО належним чином може працювати виключно у випадку, коли всі її учасники – виробники електричної енергії, Гарантований покупець, постачальники універсальних послуг (далі – ПУП), оператори системи розподілу в повному обсязі виконують свої фінансові зобов'язання, які передбаченні ПСО. Починаючи з вересня 2023 року відбувся «перезапуск» механізму роботи фінансового ПСО, що в свою чергу вплинуло на покращення розрахунків між учасниками ринку, які задіяні до виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, зокрема і постачальників універсальних послуг. Проте, станом на сьогодні, на жаль, норми ПСО учасниками ринку не виконуються і під загрозою опинилося постачання електроенергії населенню.

Варто звернути увагу, що внаслідок виникнення взаємних заборгованостей на ринку електричної енергії, що фактично зумовлене порушенням належного функціонування ринку електричної енергії (у т.ч. порушення функціонування механізму ПСО), учасники ринку несуть додаткові витрати у вигляді нарахованих 3% річних та інфляційних втрат, що складають значні суми. Так, відповідні нараховані суми 3% річних, інфляційних втрат, а в окремих випадках штрафу та пені заявлені в рамках судових справ за позовами до Товариства, та у разі задоволення таких позовів, Товариство буде не в змозі виконати такі через критичну відсутність достатнього обсягу обігових коштів. Водночас, структурою тарифів на послуги постачальника універсальних послуг не передбачено як джерело покриття витрат ПУП по сплаті штрафних санкцій, інфляційних втрат та нарахованих 3% річних.

Кошти, що надходять, ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» спрямовує першочергово на закупівлю електричної енергії для забезпечення постачання електричної енергії побутовим та непобутовим споживачам Товариства, в тому числі на об'єкти критичної інфраструктури задля їх якісного, стабільного та безперебійного живлення в умовах воєнного стану.

Станом на сьогодні, ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» не здійснюється повне погашення заборгованості, що виникла перед ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ».

Наказами Міністерства енергетики України за №168 від 24.04.2024 та №196 від 23.05.2024 року рекомендовано наступний алгоритм розрахунків, а саме: НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» - ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» — ПУП — НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ». Так, згідно наведених Наказів Товариство отримало від ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» в квітні 2024 суму в розмірі \_\_\_\_\_ грн. за розрахунковий період березень 2024 року та в травні 2024 року суму в розмірі \_\_\_\_\_ грн за розрахунковий період квітень 2024, які протягом одного робочого дня перерахувало НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ», а отже фактично Товариство не отримало коштів для можливості створення обсягу обігової маси грошових коштів для ведення своєї ліцензованої діяльності та розрахунків з іншими учасниками ринку.

Наразі ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» також стурбоване невизначеністю щодо рівня оплати ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» вартості послуги із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за періоди 2023 та 2024 років. Йдеться про значні суми коштів, недоотримання яких, сукупно із відсутністю погашення заборгованості минулих періодів, унеможливує виконання Товариством власних зобов'язань та призводить до прирощення заборгованості Товариства перед іншими учасниками ринку.

Запевняємо, що ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» буде в змозі здійснити погашення

заборгованості перед власниками генеруючих установок приватних домогосподарств за вироблену електричну енергію, за умови погашення заборгованості ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» перед Товариством.

З урахуванням наведеного, звертаємося до Вас з проханням перенести строки виконання ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» розпорядження НКРЕКП №138-р від 23.05.2023 з 1 липня 2024 року на строк шість місяців.».

З огляду на викладене, враховуючи лист ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» від 13 червня 2024 року № 001-21/1304, відповідно до пункту 10.9 глави 10 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 червня 2018 року № 428, **Департамент ліцензійного контролю пропонує** прийняти розпорядження НКРЕКП «Про внесення зміни до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23 травня 2023 року № 138-р», відповідно до якого у пункті 3 розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23 травня 2023 року № 138-р «Про усунення порушень ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» **цифри та слово «липня 2024» замінити цифрами та словом «січня 2025».**

**Директор Департаменту  
ліцензійного контролю**

**Ярослав ЗЕЛЕНЮК**



**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ  
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ  
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ  
(НКРЕКП)**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

№ \_\_\_\_\_

Київ

Про внесення зміни до розпорядження  
Національної комісії, що здійснює  
державне регулювання у сферах  
енергетики та комунальних послуг,  
від 23 травня 2023 року № 138-р

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 червня 2018 року № 428, ураховуючи лист ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» від 13 червня 2024 року № 001-21/1304, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

**ВИРІШИЛА:**

У пункті 3 розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23 травня 2023 року № 138-р «Про усунення порушень ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ» слово та цифри «липня 2024» замінити словом та цифрами «січня 2025».

Голова НКРЕКП

Валерій ТАРАСЮК